ВЕРХОВНИЙ СУД ОПУБЛІКУВАВ ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ТА ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ[1]

Верховний Суд

Реферат. Систематизований огляд судової практики Верховного Суду щодо забезпечення позову в господарському та цивільному судочинстві охоплює рішення, внесені до Єдиного державного реєстру судових рішень з 2018 року до вересня 2025 року, і побудований у зручному для пошуку форматі «запитання – відповідь». Шість розділів присвячено загальним положенням про забезпечення позову (мета, передумови, тягар доказування, юрисдикція, апеляційний і касаційний перегляд, зустрічне забезпечення), окремим заходам (арешт майна та коштів, заборона вчиняти певні дії, зупинення стягнення за виконавчим документом, арешт морського судна), особливостям у справах про банкрутство, земельних, корпоративних і сімейних спорах за участю дітей, спорах щодо інтелектуальної власності та конкуренції, а також забезпеченню позову у справах третейських судів і міжнародного комерційного арбітражу, скасуванню заходів і зустрічному забезпеченню. Серед ключових позицій: обов'язок заявника обґрунтувати необхідність забезпечення; критерії наявності спору, ризику неефективного захисту, співмірності заходу з позовними вимогами та відсутності зловживання правами (постанова Великої Палати ВС від 24.04.2024 у справі № 754/5683/22); недопустимість арешту майна третьої особи, навіть залученої до справи; одночасний арешт майна і коштів у межах ціни позову не є подвійним забезпеченням. Огляд нагадує, що зупинення дії рішення Антимонопольного комітету як захід забезпечення тотожне задоволенню позову (ч. 11 ст. 137 ГПК України), а зупинення стягнення за виконавчим написом нотаріуса лише призупиняє процедуру до вирішення спору. Висвітлено також правила арешту суден, вжиття заходів в апеляційній інстанції та межі касаційного оскарження відповідних ухвал (постанова ВП ВС від 18.05.2021 у справі № 914/1570/20). Документ адресовано юристам, адвокатам, суддям, арбітражним керуючим і науковцям як практичний інструмент прогнозування рішень; для судово-експертної спільноти він має довідкове значення, зокрема розділ про сімейні спори за участю дітей.

Ключові слова: Верховний Суд, забезпечення позову, заходи забезпечення позову, арешт майна, співмірність заходів, зустрічне забезпечення, господарське судочинство, цивільне судочинство, арешт морського судна, міжнародний комерційний арбітраж, огляд судової практики.

The Supreme Court Has Published a Review of Case Law on Securing a Claim (Interim Measures) in Commercial and Civil Proceedings

Verkhovnyi Sud.

Abstract. The Supreme Court of Ukraine has published a systematised review of its case law on interim measures securing a claim in commercial and civil proceedings, covering decisions entered in the Unified State Register of Court Decisions from 2018 to September 2025 and arranged in a question-and-answer format. Six sections deal with general provisions (purpose, preconditions, burden of proof, jurisdiction, appellate and cassation review), specific measures (attachment of property and funds, prohibition of certain actions, suspension of enforcement under writs, arrest of sea vessels), particular categories of disputes (bankruptcy, land, corporate and family disputes involving children, intellectual property and competition), interim measures in cases referred to arbitral tribunals and in-

ternational commercial arbitration, revocation of measures and counter-security. Key positions include the applicant's duty to justify the need for a measure; the criteria of an existing dispute, a risk that effective protection will be impossible, proportionality to the claims and absence of abuse of rights, as formulated by the Grand Chamber on 24 April 2024 in case No. 754/5683/22; the inadmissibility of attaching the property of a third party; and the view that simultaneous attachment of property and funds within the value of the claim is not double security. Suspending a decision of the Antimonopoly Committee as an interim measure is treated as equivalent to granting the claim (Article 137(11) of the Commercial Procedure Code), whereas suspending enforcement under a notary's writ merely pauses the procedure until the dispute is resolved. The review also covers ship arrest, measures at the appellate stage and the limits of cassation review of such rulings. It is intended for lawyers, judges, insolvency practitioners and researchers.

Keywords: Supreme Court of Ukraine, interim measures, securing a claim, attachment of property, proportionality, counter-security, commercial proceedings, civil proceedings, ship arrest, international commercial arbitration, case law review.

Першоджерело: *Огляд судової практики щодо забезпечення позову в господарському та цивільному судочинстві (рішення, внесені до ЄДРСР з 2018 року по вересень 2025 року) / Верховний Суд.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 12.11.2025.*

References

1. Verkhovnyi Sud. Verkhovnyi Sud opublikuvav ohliad sudovoi praktyky shchodo zabezpechennia pozovu v hospodarskomu ta tsyvilnomu sudochynstvi [The Supreme Court Has Published a Review of Case Law on Securing a Claim (Interim Measures) in Commercial and Civil Proceedings] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 6 (60). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/16798-verhovnij-sud-opublikuvav-oglyad-sudovoyi-praktiki-shodo-zabezpechennya-pozovu-v-gospodarskomu-ta-civilnomu-sudochinstvi (onovlena versiia vid 12.11.2025). [in Ukrainian].

2. Ohliad sudovoi praktyky shchodo zabezpechennia pozovu v hospodarskomu ta tsyvilnomu sudochynstvi (rishennia, vneseni do YEDRSR z 2018 roku po veresen 2025 roku) [Review of Case Law on Securing a Claim in Commercial and Civil Proceedings (Decisions Entered into the Unified State Register of Court Decisions from 2018 to September 2025)] / Verkhovnyi Sud. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Oglyad_VS_zabezp_pozov_2018_2025.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].